

Kakkerlakkenbestrijding met een lokaasmethode

In de Verenigde Staten spreken ze al over het magische druppeltje: het lokaas waarmee de strijd tegen de kakkerlak wordt aangebonden. Zijn populariteit dankt deze lokaasmethode vooral aan het gebruiksgemak voor de ongedierte-bestrijder en de klantvriendelijke toepassingsmogelijkheden.

DON'T BECOME A BAIT JOCKEY

Zoals alles heeft ook de lokaasmethode zijn keerzijde. Uit de States komen de eerste waarschuwendende geluiden. 'Don't become a bait jockey' is de roep, waarmee gedoeld wordt op een te eenzijdige benadering van de overlastbestrijding en het risico dat het lokaas telkens automatisch wordt aangevuld, zonder voorafgaande inspectie die de noodzaak ervan aantoont en zonder oog voor (de toename van) andere plaagdieren in de directe omgeving. In Nederland hebben we nu een klein jaar ervaring met een lokaasgel in de kakkerlakkenbestrijding. De redactie van DIERPLAGEN Informatie nam een kijkje in de keuken bij één van de opdrachtgevers van het eerste uur.

DUITSE KAKKERLAKKEN IN DE GROOTKEUKEN

In een grootkeuken komt men met allerlei soorten van dierplagen in aanraking. Naast voorraadaantastende insecten en mijten die op de voedingsstoffen kunnen zitten, kan men daar ook kakkerlakken aantreffen. De duitse kakkerlak (*Blattella germanica* L.) is daar een voorbeeld van. Het insect zit graag op vochtige en warme plaatsen en in een keuken zijn die natuurlijk in overvloed aanwezig.

In de wereld van de voedingsmiddelen zijn duitse kakkerlakken wijdverbreid. Menige bakkerij heeft er mee te kampen, maar ook andere fabrieken die voedingsmiddelen produceren kunnen er mee besmet zijn. Met de producten die de voedingsmiddelen-industrie levert en die via allerlei kanalen worden verspreid, kunnen kakkerlakken in een keuken worden binnen gebracht. Zitten de kakkerlakken er eenmaal, dan is het een geweldig karwei om ze volledig uit te roeien.

VEEL SPUITEN, WEINIG EFFECT

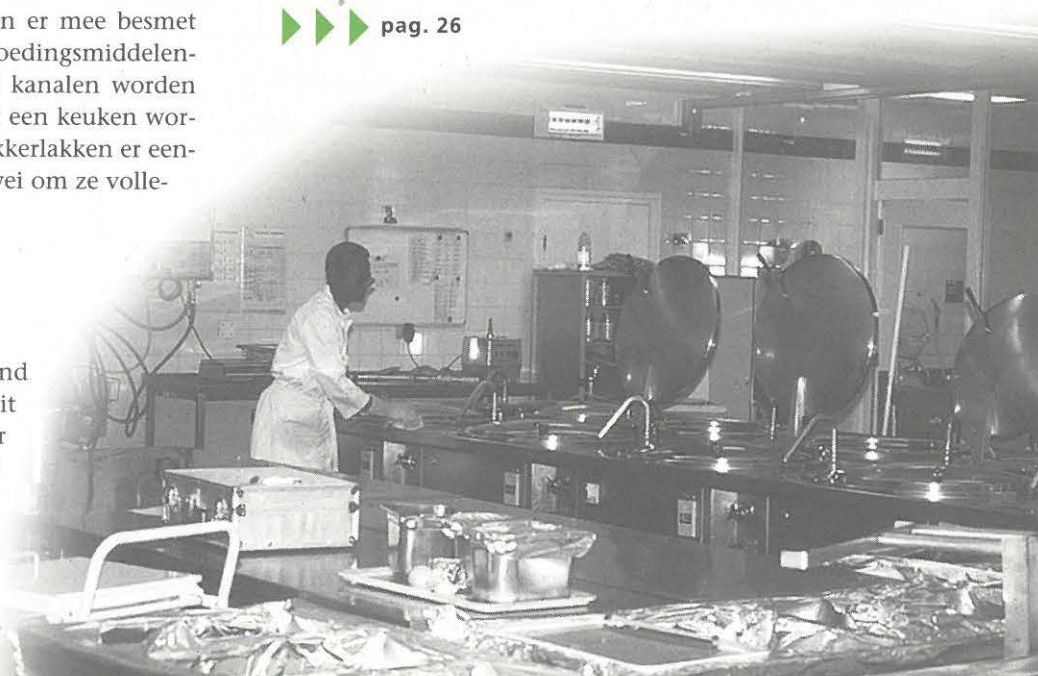
Een kakkerlakkenbestrijding bestond tot voor een jaar geleden meestal uit een bespuiting met een vloeibaar bestrijdingsmiddel. Om dat te kunnen uitvoeren moet een keukenruimte volledig worden uitge-ruimd. De koks kunnen tijdelijk

hun werk niet doen. In een grootkeuken betekent dat in de praktijk dat na de normale werktijden het bestrijdingswerk moet worden uitgevoerd. In de avonden of in de nacht, soms in het weekend. De spuitvloeistof wordt aangebracht en moet dan ook geruime tijd in de naden en kieren blijven zitten. Anders hebben de kakkerlakken namelijk niet de mogelijkheid om met het aangebrachte residu in aanraking te komen en zullen ze gemakkelijk de bestrijding overleven. In een grootkeuken is het echter helaas gebruikelijk om veelvuldig met grote hoeveelheden water de hele zaak te reinigen en dus spoelt ook het residu snel weer weg. Een bestrijding heeft daardoor maar een beperkt effect.

PROBLEEM VRIJWEL NIET BEHEERSBAAR

In het VU ziekenhuis te Amsterdam heeft men al geruime tijd te kampen met de duitse kakkerlak. In de keuken zaten geregeld kakkerlakken en dat ondanks een intensieve en regelmatige bestrijding. De firma Terminix uit Breda voert steeds de bestrijdingen uit. De heer K. Beerse van deze firma zet iedere keer weer zijn beste beentje voor, maar ondanks de vele inspanningen is het tot nu toe niet gelukt om de keuken geheel kakkerlakkenvrij te krijgen. Dat heeft ook te maken met het feit dat kakkerlakken geregeld weer nieuw worden binnengebracht met de aangeschafte voorraden voedingsmiddelen.

►►► pag. 26

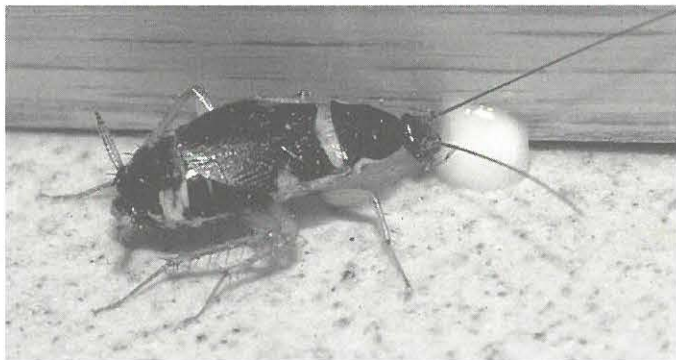
Vooraf met de broodkratten komen kakkerlakken nogal eens binnen. Tot overmaat van ramp werd het VU Ziekenhuis op 1 januari 1998 ook nog eens getroffen door flinke overstromingen in de kelders. Vanuit de riolen kwam allerlei rottend organisch materiaal in de kruipruimten te liggen. Door de slechte bereikbaarheid van die kruipruimten kan die prut onmogelijk allemaal worden opgeruimd. De kakkerlakken die al in de keuken zaten, konden nu in de kruipruimte, waar het bovendien nog lekker warm is, gemakkelijk overleven. Een bestrijding in de keuken alleen was en is daarom ook volstrekt onvoldoende.

SUCCES OP KLEINE SCHAAL

In het verleden werden dus vele bespuitingen uitgevoerd. Met de komst van de lokazen op basis van hydramethylnon (Maxforce) veranderde de aanpak. In de kooktoestellen in het kookeiland werden de lokazen geplaatst. De naden en de kieren werden behandeld met een spuitvloeistof op basis van deltamethrin en (later) chloorpyrifos en in de kruipruimte tenslotte werden vernevelingen uitgevoerd met een middel op basis van natuurlijke pyrethrinen. Daarmee werden redelijke resultaten verkregen, maar helaas konden met deze gecoördineerde aanpak nog niet alle kakkerlakken worden gedood. De Maxforce lokazen zorgden wel voor behoorlijke aantallen dode kakkerlakken, maar vanwege het feit dat het lokaas in doosjes zit is dit tegelijk ook de beperkende factor. Het is namelijk financieel onhaalbaar om op alle benodigde plekken dit middel te plaatsen.

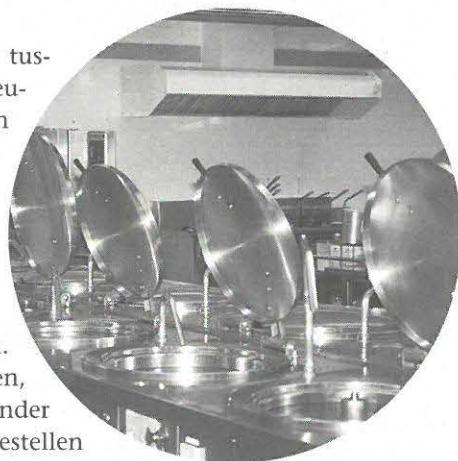
PREMISEGEL EFFECTIEF

In het voorjaar van 2000 werd daarom overgeschakeld op de toepassing van het middel Premise kakkerlakkenlokaas van Bayer. Dit nieuwe middel op basis van de werkzame stof imidacloprid bestaat uit

een gel die in kleine druppels gemakkelijk in naden en kieren kan worden aangebracht. De toepassing geeft grote praktische voordelen boven de traditionele spuitmethode, want het middel kan worden aangebracht terwijl er in de keuken nog kleine werkzaamheden door de koks worden uitgevoerd. Wel is het zo, dat in overleg met de technische dienst allerlei plaatsen en kooktoestellen toegankelijk moeten worden gemaakt. Platen van kookketels moeten worden losgeschroefd en dat vereist natuurlijk een

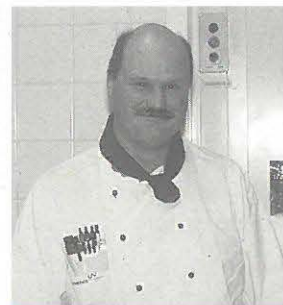
zekere coördinatie tussen bestrijders, keukenpersoneel en personeel van de technische dienst. De bestrijders moeten op heel veel plaatsen kleine druppels van de gel aanbrengen. In naden en kieren, in deurkozijnen, onder tafels, in kooktoestellen enz. enz. Als dat goed gebeurt is, blijkt het middel een prima bestrijding te geven.

De teamleider van de keuken, de heer H. Grevelt vertelt dat kakkerlakken eigenlijk voortdurend de aandacht vroegen van het personeel en dat er vòòr de overschakeling naar het middel Premise kakkerlakkenlokaas met een zekere regelmaat zelfs overdag kakkerlakken werden waargenomen. Het afgelopen

K. Beerse, Terminix

H. Grevelt, teamleider keuken

jaar is die overlast gelukkig voor het grootste deel verdwenen. Nog slechts af en toe zien de koks een kakkerlak. Als nu ook nog de invoer van nieuwe kakkerlakken bijvoorbeeld met de leverantie van bakkerijproducten gestopt zou kunnen worden, dan is hij optimistisch over een uiteindelijk 100% resultaat van de bestrijding.

SCHUILPLAATSEN TE OVER

De heer K. Beerse van de firma Terminix, die veel ervaring heeft met de bestrijdingen in het VU ziekenhuis, heeft veel vertrouwen in het nieuwe middel Premise kakkerlakkenlokaas. Hij heeft de kakkerlakkenpopulatie het afgelopen jaar voortdurend kleiner zien worden. Nog slechts op enkele plekken in de keuken worden ze gezien. Vooral bij de kozijnen treft hij ze af en toe nog aan. De kozijnen bestaan namelijk uit holle metalen profielen waar een duitse kakkerlak zich heerlijk in kan verstoppen. Toch heeft ook hij goede hoop dat de populatie kakkerlakken uiteindelijk kan worden uitgeroeid. De redactie van Dierplagen Informatie heeft met hem en met de heer W. Erkelens (kwaliteitsinspecteur facilitair bedrijf) van het VU ziekenhuis afgesproken om na een jaar nog eens te gaan kijken hoe de ervaringen van deze nieuwe gelformulering dan zijn.